

Először a szabadtéren

Bahcsiszeráji szökőkút

Aszafjev balettje kijevei
együttes előadásában

Raja és a Hattyú

Kék ruháját fehér csipkefodor díszíti, Kislányos csipkefodor; olyan, amelyet a gondos anyukák szeretnek látni kislányukon.

Pedig a fodor-felhővel körített kislány tulajdonképpen már nem is olyan kicsi. Ahogy mondja, éppen tizenhét éves, és egy egész esztendeje a kijevei *Sevcenko Színház* balettgyűjtésének teljes jogú tagja.

Mégis: Raja *Hilko*-t, a teljes jogú balett-táncost nem lehet még felnőt számba venni. Csak azt lehet tőle kérdezni, hogy ugye, sosem járt még hazája határain kívül.

— Persze hogy nem — hangzik a természetesnek tűnő válasz —, most röppentem először idegen földre.

— És a bizonyára nagyon aggódó anyuka...?

— Először nem akarta elhinni, hogy engem is elhoznak Szegedre, de aztán mégis meg tudtam győzni. Végül már jobban izgult, mint én...

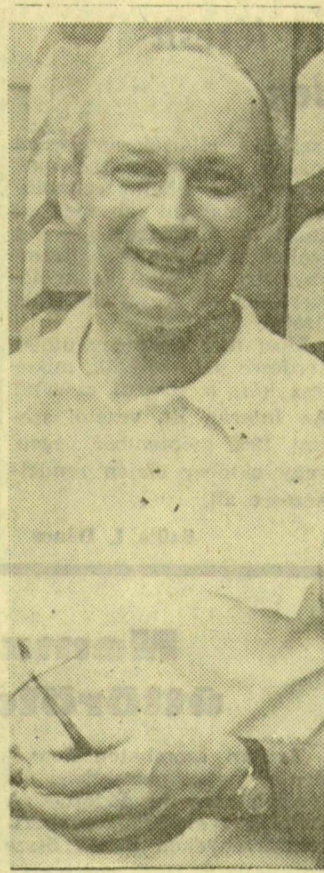
Hilko mama egyébként is ilyen izgulós. Mint messzire szállt kislánya mondja, nagyon drukolt akkor is, amikor városuk úttörőpala-

tájának táncsoportja őt tagjává választotta, és akkor is, amikor — nagy kérésre, hosszú könyörgésre — végre beleegyezett, hogy egyes mozgású gyermeke a kijevei balettintézet tanuló-jává váljon.

Nem kevesebb, mint nyolc évet töltött el a régi falak között Raja. Megtanulta itt a forgások és pergések minden csínját-bínját, és amikor jelesektől ékes bizonyítványával a kezében a *Sevcenko Színház* táncosa lett, már tüstént csoportvezetőként és alkalmi szólistaként lehetett rá számítani...

— Ha irányítani, vezetni kell a lányokat, akkor nekem szól a balettmester — mondja —, s ha egy-egy kisebb szerepre keres jelöl-

Girej kán 116 személyes háremmel érkezett Magyarországra. Rádásul a *Bahcsiszeráji szökőkút*ban is ő az, akinek estéről estére meg kell jelennie a színen, míg mellé a műsorfüzet szereposztása három Máriát és három Zarémát jelöl ki. Itt következik az első meglepetés, mert Girej kán, aki civilben R. *Kljavin*, az OSZSZK érdemes művésze egy Máriát és egy Zarémát kihúz a kezemből tartott prospektusról. J. *Potapova* és A. *Kalcsenko* — így jelenthetjük be az első szerepváltozást — tehát nem jött a társulattal.

Ha Girej kánt valaki meglátja a szegedi utcán sétálni, semmi esetre sem gondol arra, hogy világos barna nyári ruhában, kihajtott fehér ingben egy mondai hős koptatja itt a cipőjét. R. *Kljavin* civilben semmiképpen sem akar hasonlítani legkedvesebb szerepére.

De mivel legkedvesebb szerepe ez, védi Girejt. — Mint minden hőst, Girejt sem a darab első akkordjainak alapján kell megítélni, hatalmas változáson megy keresztül. Mária megjelenésével lelkéből feltörnek azok az igazán szép emberi érzések, melyeket addig a vadság árca rejtett. Girej nem hárem-hős, Nagyszerű ember, akinek újraalkotása számomra mindig a legnagyobb feladat.

— Mi volt az első szerepe?

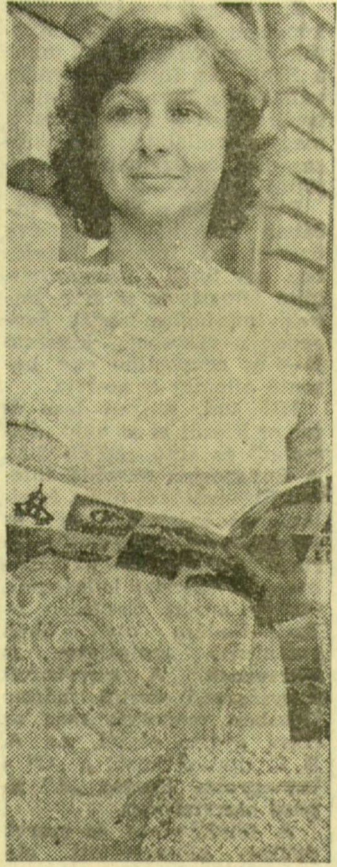
— Húsz évvel ezelőtt indultam neki ennek a nehéz pályának: első jelentősebb szerepem *Glazunov Raimonda* című balettjében volt. Girejt 12 év óta táncolom: *Olaszországban*, *NDK-ban*, és a *Veronai fesztiválon* egyaránt.

— Ismeri-e a magyar balettet?

— Láttam már magyar balett-társulatot, név szerint nem tudnék senkiről megemlékezni, de az volt a benyomásom, hogy nagyon magas tudásúak. A magyar balett-művészetet számomra *Bartók Csodálatos mandarinja* jelenti: jó lenne egyszer eltáncolni annak a főszerepét is.

V. M.

Arcok
a kijevei
balettből

F. Jersova, akit Mária szerepében látunk ma este

Máriából — Zaréma

Máriának zöldesszürke szeme volt és hosszú barna haja. Zarémának zöldesszürke szeme van és hosszú barna haja. A kijevei balett

csinos, karcsú balerinája, Natalja *Rudenko* ugyanis nemrég táncolta először Zaréma szerepét. Addig a *Bahcsiszeráji szökőkút*ban csak Máriát alakította.

Robogó buszban, Pestről Szeged felé beszélgetünk, mellettünk tájak futnak el, s a beszélgetésben Natalja életének tájai. Ő maga is bevallja, hogy elég szokványosak Gyerekkorában kezdett táncolni és sok-sok év megfeszített munkájával ért el az azt, hogy most életének második szabadtéri színházával ismerkedhet. Mert *Veronában* már jártak. De máshol is: fiatalon végig portyázta a társulattal egész Skandináviát is. S nemcsak mint Aszafjev darabjának hősnője nyújtott maradandó élményt a nézőknek, de a *Hattyúk tavának Odettjeként* is.

— És jobban szereti Zarémát, igazán?

— Feltétlenül. Jobban illik hozzám Zaréma szenvedélyessége. Mária alapjában véve könnyen kiismerhető lélek, talán egy kicsit szimpla is.

— És a magánéletében Máriát vagy Zarémát alakítja?

Elpirul. Mária és Zaréma egyszerre néz ki zöldesszürke szeméből, de mire megszólalna, már mondják helyette társai, a fiatal balerinák: Zarémát!

A szöke díszletes

Két napja van Szegeden, és máris elnevezték a Dóm téren fűrészelő, festéket keverő kollégái; így mondják: Szása, a szöke díszletes...

Hogy szöke, az nagyon messziről látnivaló: hosszú szálú, világos haja szinte világít a fényes napsütésben. Ám az, hogy a színpadképek építésének is szakértő mestere, csak a díszletépítő műhelyek táján derül ki róla. Egy intés ide, egy szó oda, és máris a pódium igényeinek megfelelően alakulnak a lécfornák, s keverednek a festékek.

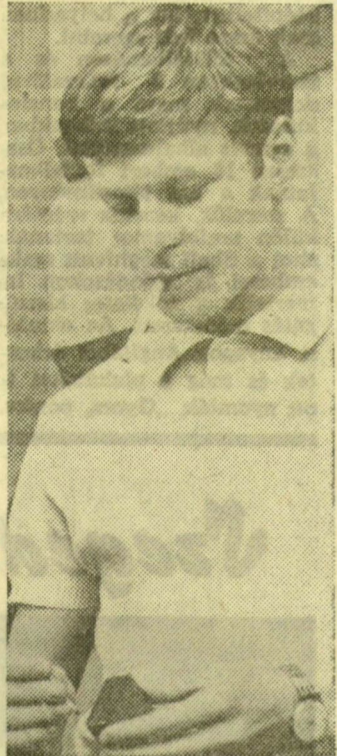
A. *Volnyenko*, a kijevei *Sevcenko Színház* díszlettervezője, a *Bahcsiszeráji szökőkút* színpadképének első számú gazdája, persze nem ok nélkül mozog ilyen mester-mód a kulisszák birodalmában. Ahogy mondja, kicsi korától díszletek között nőtt fel, hiszen édesapja ugyancsak a *Sevcenko Színház* tervezőjeként dolgozott. Az évszázados „teátrum” vezetői az idősebb *Volnyenko* halálakor — 1968-ban — tüstén a remek szakember fiára gondoltak, s azóta már ő felel a pódium háteréért.

A szegedi plató? Hát az bizony óriási! Talán kicsit

nagyobb is, mint amekkorának odahaza gondolta. Nagy szerencse viszont, hogy a színpad itteni ismerői nagyon tisztában vannak a beépítésre váró négyzetméterekkel, így ha valamilyen tanácsra van szüksége, azonnal biztos választ kap...

Egyszer derékig pucéran odaállt, hogy egy aprócska ecsettel maga is fessen. Ezzel a kis penzlivel akarja befeketíteni ezt a hatalmas vásznat — kuncogták a szegedi kollégák, s aztán egy jókora meszelőt nyomtak a markába. — Itt ez az ecset — mondták —, itt nem lehet centiméterenként haladni.

Hiába, a díszletes — még ha szöke is — holtig tanul!

J. Koszmenko, aki kedden és pénteken este Nurali lesz

Énekesnő

a balerinák között

A szöke Ludmilla (bal oldalt) a szegedi utcán

Ludmilla mint ha a regékből lépne elő. Karcsú, szöke, nagyszemű lány Ludmilla, már öltözködése is elválasztja a többiektől. Énekesnő a balerinák között. Azok tarka, nagy virágokkal gazdag ruhájukban olyanok, mint egy kertnyi virág, melyek mindegyike hasonlatos a másikkhoz. Ludmilla máskélyhű virág: testre simuló nadrágban, átört mintájú fehér blúzban szinte tüntetően más mint a táncos lábú lányok. De

hogyan tévedt énekesnő léte a balett társulatba? — A kijevei konzervatórium-ban végeztem, ot-tani születésű vagyok, szinte gyerekkori barátaim, rokonaim ismerőseim előtt kell énekelnem es-tétként. Legkedvesebb szerepem az *Anyegin* című opera női szerepe: Tatjana, de játszottam főszerepet a *Pique Dame*-ban és *Rimszkij Korzakov* darabjaiban. Aszafjev balettjében egy énekesnőt alakítottam, a darab elején és

végén van egy szólóm. A primadonnák közé tévedt énekesnőt, Ludmilla Szemenyenkót nemcsak Szeged szépsége érdekli. Rögtön megkérdezi, mit játszanak a moziban: rajongója a nagy színes filmprodukcióknak. És megnyugodva veszi tudomásul, hogy van Szegeden francia ízlésű kozmetika. Hogy nagy szeméit még nagyobbnak lássa a nyári napsütéssel ébredő város.

Jelenet a Bahcsiszeráji szökőkút főpróbájáról

Somogyi Károlyné felvetelei